

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-59-18

Druk nr 2466
Warszawa, 20 kwietnia 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 24 listopada 2017 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 24 listopada 2017 r. w Brukseli została sporządzona Kompleksowa i wzmocniona umowa o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego został wydany akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Andrzej Duda

PREZES RADY MINISTRÓW

Mateusz Morawiecki

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 24 listopada 2017 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 24 listopada 2017 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel zawarcia Umowy

Umowa jest świadectwem długofalowego zaangażowania UE we współpracę z Republiką Armenii (dalej: Armenia) w ramach Partnerstwa Wschodniego. Z uwagi na członkostwo Armenii w Euro-Azjatyckiej Unii Gospodarczej niemożliwe było podpisanie z nią umowy stowarzyszeniowej / umowy o pogłębionej i kompleksowej strefie wolnego handlu, jak było to pierwotnie zakładane. Dzięki zawarciu Kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony (dalej: Umowa), możliwe będzie dokładniejsze określenie zasad i warunków, na których będzie się opierać przyszłe partnerstwo.

Należy przypuszczać, że ratyfikacja Umowy wpłynie korzystnie na współpracę w określonych w Umowie dziedzinach, przyczyni się do rozwoju współpracy gospodarczej oraz stworzy pole do intensyfikacji dialogu politycznego między Warszawą a Erywaniem, jednocześnie uzupełniając aktywną politykę Polski wobec Armenii. Ratyfikowanie Umowy potwierdzi także zaangażowanie Polski w rozwój polityki Partnerstwa Wschodniego stanowiącego jeden z wymiarów Europejskiej Polityki Sąsiedztwa.

2. Treść Umowy

Umowa ustanawia mechanizm pogłębionej współpracy politycznej i handlowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Armenią, obejmujący szereg zagadnień istotnych dla obu Stron, jak np. pogłębienie współpracy w zakresie zwalczania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia, rozwijanie dialogu i pogłębienie współpracy między Stronami w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, budowa społeczeństwa obywatelskiego czy zwalczanie terroryzmu. Uwagę zwraca też bardzo szeroko ujęta współpraca sektorowa obejmująca m.in. praworządność oraz przestrzeganie praw człowieka i podstawowych wolności, współpracę w zakresie migracji, azylu i zarządzania granicami, współpracę gospodarczą, energię, transport, przemysł, handel i inwestycje, turystykę, zdrowie,

środowisko i zmiany klimatu, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, podatki, kształcenie i szkolenie oraz młodzież, kulturę oraz naukę i technologię.

Treść Umowy stanowią:

Tytuł I: Cele i zasady ogólne (art. 1–2);

Tytuł II: Dialog i reformy polityczne, współpraca w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (art. 3–11);

Tytuł III: Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo (art. 12–21);

Tytuł IV: Współpraca gospodarcza (art. 22–35);

Tytuł V: Pozostałe polityki objęte współpracą (art. 36–112);

Tytuł VI: Handel i zagadnienia związane z handlem (art. 113–342);

Tytuł VII: Pomoc finansowa oraz postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli (art. 343–361);

Tytuł VIII: Postanowienia instytucjonalne, ogólne i końcowe (art. 362–386);

Krótką charakterystyką powyższych tytułów:

Tytuł I: Cele i zasady ogólne: Określa się powstanie partnerstwa, które ma służyć zacieśnieniu dialogu i współpracy między stronami w oparciu o wspólne wartości i bliskie powiązania, poszanowanie zasad demokratycznych, zasady praworządności, praw człowieka oraz podstawowych wolności, między innymi przez zwiększenie udziału Republiki Armenii w obszarach polityki, programach i agencjach Unii Europejskiej, w tym wzmocnienie dialogu politycznego na wszystkich szczeblach, wzmacnianie demokracji, pokoju i stabilizacji, zwiększenie mobilności oraz ustanowienie wzmocnionej współpracy handlowej.

Tytuł II: Dialog i reformy polityczne, współpraca w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa: Ustanawia się stały dialog polityczny między stronami, we wszystkich dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w kwestiach dotyczących polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a także reformy wewnętrznej. Dialog ten pozwoli na zwiększenie skuteczności współpracy politycznej w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Strony podkreślają swoje zaangażowanie w działania na rzecz pokoju i pojednania. Strony postanawiają wspierać bezpieczeństwo międzynarodowe poprzez m.in. przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego

rażenia, zapobieganie nielegalnej produkcji broni strzeleckiej i lekkiej oraz innej broni konwencjonalnej. Strony deklarują walkę z terroryzmem we wszystkich jego formach.

Tytuł III: Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo: Strony zwracają szczególną uwagę na wprowadzanie i przestrzeganie zasad praworządności, wzmocnienie instytucji na wszystkich szczeblach pod względem egzekwowania prawa oraz organizacji wymiaru sprawiedliwości. Ustanawia się również współpracę przy zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, gospodarczej i finansowej oraz korupcji. Precyzuje się także warunki współpracy mającej na celu zwalczanie prania brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu. Podejmuje się ponadto współpracę w dziedzinie migracji.

Tytuł IV: Współpraca gospodarcza: UE i Republika Armenii wspierają proces reform gospodarczych. Republika Armenii podejmuje dalsze kroki w kierunku stworzenia sprawnie działającej gospodarki rynkowej oraz do stopniowego zbliżenia swoich przepisów gospodarczych i finansowych oraz różnych obszarów polityki do przepisów i obszarów polityki Unii Europejskiej. Strony ustanawiają regularny dialog gospodarczy, wprowadzają współpracę w zakresie publicznej kontroli wewnętrznej i audytu zewnętrznego, współpracują w celu wzmacniania dobrej administracji w dziedzinie podatków oraz rozwijają i wzmacniają współpracę w kwestiach statystycznych.

Tytuł V: Pozostałe polityki objęte współpracą: W ramach tego tytułu opisano zasady współpracy w kontekście: polityki transportowej i infrastrukturalnej, energii, środowiska i klimatu, przemysłu i przedsiębiorstw, prawa spółek, usług bankowych, społeczeństwa informacyjnego, turystyki, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, rybołówstwa i gospodarki morskiej, górnictwa, badań naukowych i innowacji, ochrony konsumentów, zatrudnienia, zdrowia, edukacji i młodzieży, kultury, polityki audiowizualnej, sportu, społeczeństwa obywatelskiego, rozwoju regionalnego i ochrony ludności.

Tytuł VI: Handel i zagadnienia związane z handlem: Strony podejmują dialog na temat dwustronnego i wielostronnego handlu, udzielając sobie klauzuli najwyższego uprzywilejowania w dziedzinie wymiany handlowej. Strony zachęcają do bezpośrednich inwestycji zagranicznych poprzez rozwój atrakcyjnych i stabilnych warunków inwestycyjnych.

Tytuł VII: Pomoc finansowa oraz postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli: W ramach tego rozdziału określone zostały zasady korzystania przez Armenię z pomocy finansowej poprzez odpowiednie mechanizmy i instrumenty finansowania UE oraz zasady korzystania z pożyczek Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju oraz innych międzynarodowych instytucji finansowych. Strony wprowadzają skuteczne środki, w tym zasady kontroli, w celu zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, podejmowanym w związku z wykorzystaniem środków finansowych UE, oraz ich zwalczania, w tym poprzez wzajemną pomoc administracyjną i prawną w dziedzinach objętych Umową.

Tytuł VIII: Postanowienia instytucjonalne, ogólne i końcowe: Umowa ustanawia Radę Partnerstwa składającą się z przedstawicieli obu stron na szczeblu ministerialnym oraz Komitet Partnerstwa wspierany przez Podkomitety. Celem Komitetu Partnerstwa jest zapewnienie należytego funkcjonowania i wykonania Umowy. Powołuje się też Komisję Parlamentarną Partnerstwa składającą się z jednej strony z posłów do Parlamentu Europejskiego, a z drugiej strony z członków Zgromadzenia Narodowego Republiki Armenii i stanowiącą forum spotkań i wymiany poglądów. Ustanawia się Platformę Społeczeństwa Obywatelskiego będącą forum spotkań i wymiany opinii. W skład Platformy wchodzi przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego ze strony UE, w tym członkowie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, oraz przedstawiciele organizacji, sieci i platform społeczeństwa obywatelskiego ze strony Armenii, w tym Krajowej Platformy Partnerstwa Wschodniego.

3. Skutki zawarcia Umowy

1) Skutki prawne

Podstawą prawną do podpisania i tymczasowego stosowania Umowy przez Unię Europejską jest Decyzja Rady (UE) 2018/104 z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii, i tymczasowego stosowania Kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2018, str. 1), zwana dalej Decyzją 2018/104, przyjęta na podstawie art. 37 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 202, wersja skonsolidowana) oraz art. 91, art. 100 ust. 2, art. 207 i art. 209 w związku z art. 218

ust. 5, art. 218 ust. 8 akapit drugi i art. 218 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 202, wersja skonsolidowana).

Zgodnie z art. 385 ust. 2 Umowy, wchodzi ona w życie w pierwszym dniu drugiego miesiąca po dacie złożenia ostatniego dokumentu ratyfikacyjnego lub zatwierdzającego.

Po wejściu w życie Umowa będzie stosowana w całości. Do czasu zakończenia procedur niezbędnych do jej wejścia w życie wskazane w Decyzji Rady 2018/104 części Umowy stosuje się tymczasowo między Unią i Republiką Armenii (ale jedynie w zakresie w jakim obejmują one sprawy objęte zakresem kompetencji Unii, w tym sprawy objęte zakresem kompetencji Unii w zakresie określania i realizowania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa). Zgodnie z art. 385 ust. 6 Umowy, tymczasowe stosowanie staje się skuteczne od pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dacie otrzymania przez depozytariusza następujących dokumentów:

- a) od Unii Europejskiej – powiadomienia o zakończeniu procedur niezbędnych w tym celu, wskazującego części Umowy, które stosuje się tymczasowo, oraz
- b) instrumentów ratyfikacyjnych złożonych przez Republikę Armenii zgodnie z jej procedurami i mającym zastosowanie prawodawstwem.

Tymczasowemu stosowaniu podlegać będą następujące postanowienia Umowy:

- Tytuł I,
- Tytuł II: art. 3, art. 4, art. 7, art. 8,
- Tytuł III: art. 12, art. 14 ust. 1, art. 15,
- Tytuł V, Rozdziały: 1 (z wyjątkiem art. 38 ust. 3 lit. a), 2 (z wyjątkiem art. 42 ust. 2 lit. f oraz lit. g), 3 (z wyjątkiem art. 46 ust. 1 lit. a, lit. c oraz lit. e), 7, 10, 14, 21,
- Tytuł VI (z wyjątkiem art. 203 ust. 2 lit. b i lit. c; art. 205 stosuje się tymczasowo jedynie w zakresie, w jakim dotyczy inwestycji bezpośrednich),
- Tytuł VII,
- Tytuł VIII (z wyjątkiem art. 380 ust. 1) w zakresie, w jakim postanowienia tego tytułu ograniczają się do celu, jakim jest zapewnienie tymczasowego stosowania Umowy,

- Załączniki I, II (z wyjątkiem odniesień do Euratomu dotyczących infrastruktury, rozporządzeń wykonawczych i dotyczących energii jądrowej), III, VI, VIII, IX, X, XI, XII, a także protokół I do tytułu VII Pomoc finansowa oraz postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli, rozdział 2: Postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli oraz protokół II dotyczący wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych.

2) Skutki polityczne

Skutki polityczne wejścia w życie Umowy na relacje dwustronne Polski i Armenii należy uznać za pozytywne. Polska występowała w roli rzecznika zacieśnienia relacji Armenii z UE, przede wszystkim w kwestii zapisów deklaracji listopadowego szczytu Partnerstwa Wschodniego oraz podpisania na jego marginesie Umowy. Polska postuluje także dalsze zacieśnianie relacji w oparciu o dialog w sprawie liberalizacji wizowej. Satysfakcjonująca współpraca w ramach organizacji międzynarodowych może przelożyć się na pogłębienie stosunków bilateralnych, które wciąż znajdują się poniżej poziomu oczekiwań. Umowa precyzuje ramy współpracy w wielu dziedzinach, dając narzędzia do pogłębienia oraz intensyfikacji dialogu politycznego z Erywaniem.

3) Skutki gospodarcze

Skutki gospodarcze wejścia w życie Umowy pomiędzy UE a Armenią na wymianę handlową z RP będą pozytywne. Armenia zajmuje 99 miejsce (na 124 państwa) pod względem wielkości polskiego eksportu i 98 pod względem wielkości importu. W handlu z Armenią dominują dostawy towarów z Polski nad zakupami w Armenii, choć w ostatnich latach import z Armenii systematycznie rośnie. Rośnie także zainteresowanie polskich przedsiębiorców prywatnych i spółek publicznych zamówieniami dla sektora publicznego.

Należy również zwrócić uwagę, że Armenia zrezygnowała z podpisania Umowy o Pogłębionej i Kompleksowej Strefie Wolnego Handlu (DCFTA) i przystąpiła do Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (EaUG). Fakt ten ma także wpływ na postrzeganie tego kraju przez przedsiębiorców z innych krajów. Niebagatelną barierą dla rozwoju gospodarki kraju i relacji handlowych z UE jest także geograficzna izolacja (zamknięte granice z Azerbejdżanem i Turcją). Jako członek WTO Armenia stosuje uregulowania wymiany handlowej zgodne z wymogami tej organizacji, a ograniczenia w wymianie handlowej dotyczą nielicznych grup towarowych, m.in. towarów reeksportowanych (na

postawie porozumień zawartych z krajem, którego dotyczy procedura reeksportu), mogą mieć również charakter ograniczeń pozataryfowych – licencji i kontyngentów.

Powiązanie Armenii z Unią Europejską przyjmowaną Umową wpłynąć może zatem pozytywnie na poprawę klimatu inwestycyjnego oraz otoczenia biznesu. Dzięki temu realizacja zapisów Umowy zwiększyć może także potencjalnie wymianę handlową z krajami UE, w tym z Polską.

4) Skutki finansowe

Wejście w życie Umowy nie spowoduje bezpośrednich obciążeń finansowych dla Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z tym nie jest też zasadne i możliwe podanie konkretnych źródeł finansowania. Jak też wskazano powyżej, Umowa może mieć pozytywne skutki finansowe dla Polski.

5) Skutki społeczne

W perspektywie długoterminowej istnieje szansa, że dzięki obowiązywaniu Umowy w Armenii zwiększy się akceptacja i tolerancja kluczowych zarówno dla Europy, jak i Polski wartości, takich jak: praworządność czy poszanowanie praw mniejszości etnicznych i religijnych. Wpłynęłoby to pozytywnie zarówno na kontakty międzyludzkie, jak i na możliwości biznesowe.

4. Tryb związania się Umową przez Polskę.

Ze względu na mieszany charakter Umowy, wynikający z zakresu kompetencji Unii Europejskiej oraz jej państw członkowskich, określonych w Traktacie o Unii Europejskiej oraz Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wejście w życie Umowy wymaga przeprowadzenia odpowiedniej procedury wyrażenia zgody na związanie również we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, w tym w Rzeczypospolitej Polskiej. Jak wskazano powyżej, Umowa, zgodnie z jej art. 385 ust. 2, wejdzie w życie w pierwszym dniu drugiego miesiąca po dacie złożenia ostatniego dokumentu ratyfikacyjnego lub zatwierdzającego.

Umowa ustanawia mechanizm współpracy politycznej i handlowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Armenią. Mechanizm ten charakteryzuje się wzajemnością praw i obowiązków oraz wspólnymi działaniami realizowanymi przez powołane w tym celu organy, według określonych procedur. Ponadto Umowa reguluje kwestie uregulowane w RP aktami rangi ustawowej (np. ochrona danych osobowych,

ochrona konsularna). W związku z powyższym Umowa podlega ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 3 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ze względu na rozbudowaną część gospodarczo-handlową, Umowa będzie miała wpływ na sytuację podmiotów prawa krajowego prowadzących działalność gospodarczą (zarówno osób fizycznych jak i prawnych) zainteresowanych bezpośrednim lub pośrednim udziałem w wymianie handlowej, świadczeniem usług lub prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie Armenii. Dodatkowo pogłębienie współpracy w obszarach turystyki, edukacji, kultury, sportu czy społeczeństwa obywatelskiego może w perspektywie długoterminowej wpłynąć pozytywnie na rozwój kontaktów międzyludzkich (zarówno osób fizycznych jak i prawnych – np. organizacji społecznych).

Umowa nie wskazuje środków prawnych, jakie powinny zostać przyjęte w celu jej wykonania. Wejście Umowy w życie nie spowoduje konieczności zmiany polskiego prawa.

Warszawa, 16 marca 2018 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1583.2017 / 6

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej *Kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony* oraz projektu ustawy o ratyfikacji *Kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 24 listopada 2017 r.*, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Nie zgłaszam zastrzeżeń co do zgodności umowy z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o ratyfikacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu